

Utkast 2.5.2018

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av miljöskyddslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att miljöskyddslagen ändras för genomförande av kraven enligt det nya direktivet om nationella utsläppstak i den nationella lagstiftningen. De viktigaste nya bestämmelserna gäller de nationella åtaganden om utsläppsminskning som fastställts för Finland för 2020–2029 samt från och med 2030 samt flexibilitetsbestämmelser i anslutning till dem, det nationella luftvårdsprogram som ska utarbetas för fullgörande av åtagandena om utsläppsminskning samt övervakning av effekterna i anslutning till åtagandena om utsläppsminskning.

Samtidigt görs det i lagen några tekniska ändringar som hänger samman med regleringen av registreringspliktiga verksamheter

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Lag om ändring av miljöskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i miljöskyddslagen (527/2014) 5 § 1 mom. 15 punkten, 116 § 1 mom., 143 §, rubriken för 144 §, 189 § 2 mom., av dem 116 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1064/2017, samt fogas till 5 § 1 mom. nya 16 och 17 punkter, till 141 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 149–149 c § samt nya 204 § och 211 b § som följer:

5 § Definitioner

I denna lag avses med

- 15) *avstjälningsplats* en plats för bortskaffande av avfall på vilken avfall deponeras på eller under markytan, dock inte en plats som endast är avsedd för deponering av utvinningsavfall,
- 16) *direktivet om nationella utsläppstak* Europaparlamentets och rådets direktiv om minskning av nationella utsläpp av vissa luftföroreningar, om ändring av direktiv 2003/35/EG och om upphävande av direktiv 2001/81/EG,
- 17) *nationella åtaganden om utsläppsminskning* i direktivet om nationella utsläppstak för Finland fastställda utsläppsminskningar för vissa utsläpp till luften som ska uppnås under målkalendaråret och som uttrycks som en procentandel av de totala utsläppen under basåret (2005).

116 § Registreringsanmälan

En registreringsanmälan om sådan verksamhet enligt bilaga 2 till denna lag som medför risk för förorening av miljön ska lämnas in till den kommunala miljövårdsmyndigheten för registrering i datasystemet för miljövårdsinformation. Bestämmelser om miljöskyddskraven i fråga om registreringspliktiga verksamheter utfärdas med stöd av 10 §.

141 § Luftkvalitet

I detta kapitel föreskrivs för att trygga luftkvaliteten enligt 1 mom. dessutom om nationella åtaganden om utsläppsminskning och andra skyldigheter i anslutning till genomförandet av direktivet om nationella utsläppstak. Vid tillämpningen av dem ska bestämmelserna om definitioner i artikel 3 i direktivet om nationella utsläppstak iakttas.

143 § Skyldighet att följa tillståndet i miljön

Kommunen ska med ändamålsenliga metoder inom sitt område i behövlig omfattning följa tillståndet i miljön, på det sätt som de lokala förhållandena kräver. Den statliga tillsynsmyndigheten ska inom sitt område följa tillståndet i miljön.

Trots bestämmelserna om kommunens skyldighet att följa tillståndet i miljön i 1 mom. följer Esbo, Grankulla, Helsingfors och Vanda tillsammans luftkvaliteten i huvudstadsregionen inom ramen för uppföljningen av tillståndet i miljön. Halten i luften av partiklar som är mindre än 2,5 mikrometer ska i huvudstadsregionen kontinuerligt följas vid en permanent urban bakgrundsstation som representerar stadens allmänna luftkvalitet.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna sköter i samarbete med Finlands miljöcentral i samband med i 7 mom. avsedd uppföljning enligt lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen den övervakning av skadliga ekologiska förändringar i ytvatten orsakade av utsläpp till luften som förutsätts i artikel 9 i direktivet om nationella utsläppstak. Naturresursinstitutet sköter på skogsmarker den övervakning som förutsätts enligt den nämnda artikeln och Meteorologiska institutet sköter den belastningsövervakning av ozon som avses i den nämnda artikeln. Miljöministeriet låter på våtmarker utföra den övervakning som avses i den nämnda artikeln. Övervakningen ska ordnas i enlighet med bestämmelserna i artikel 9.1 och 9.2 i direktivet om nationella utsläppstak.

Utöver den övervakning som avses i 3 mom. ska Meteorologiska institutet och Finlands miljöcentral också sköta de uppgifter i fråga om uppföljning av tillståndet i miljön som separat föreskrivs för dem på något annat ställe i lagstiftningen.

Uppföljningsuppgifterna ska offentliggöras och det ska informeras om dem i behövlig omfattning. Det ska dessutom lämnas uppgifter om dem till Europeiska unionen i enlighet med vad som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

Närmare bestämmelser om ordnande av uppföljning av tillståndet i miljön, om uppföljnings- och utvärderingsmetoder och deras kvalitetsmål samt om offentliggörande av uppföljningsuppgifter, om lämnande av information om uppföljningsuppgifter, om lämnande av övervakningsuppgifter till datasystemet för miljövarldsinformation och om lämnande av uppföljningsuppgifter till Europeiska unionen får utfärdas genom förordning av statsrådet.

I lagen om vattenvårds- och havsvårdsförvaltningen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs det om uppföljning av yt- och grundvatten samt av Östersjöns tillstånd i samband med vattenvård och havsvård samt om den information som ska lämnas om uppföljningsinformationen.

144 §

Tryggande av luftkvaliteten i kommunen

149 §

Nationella åtaganden om utsläppsminskning

Antropogena utsläpp av svaveldioxid (SO₂), kväveoxider (NO_x), flyktiga organiska föreningar utom metan (NMVOC), ammoniak (NH₃) och fina partiklar (PM_{2,5}) ska minskas åren 2020–2029 och från år 2030 på det sätt som föreskrivs i artikel 4.1 i direktivet om nationella utsläppstak och bilaga II till direktivet.

De åtaganden om utsläppsminskning som föreskrivs i 1 mom. gäller dock inte följande utsläpp:

- 1) utsläpp från luftfartyg som inte kan hänföras till start- och landningscykeln,
- 2) utsläpp från internationell sjöfart, och
- 3) sådana utsläpp av kväveoxider från verksamhet som omfattas av gödselhantering eller jordbruksmark och sådana utsläpp av flyktiga organiska föreningar som avses i artikel 4.3 d i direktivet om nationella utsläppstak.

De utsläpp som omfattas av tillämpningsområdet för de nationella åtagandena om utsläppsminskning ska minskas med iakttagande av bestämmelserna om linjär och icke-linjär minskningsbana samt avvikelser från dem i artikel 4.2 i direktivet om nationella utsläppstak. En icke-linjär minskningsbana och orsakerna till dess användning ska beskrivas i det nationella luftvårdsprogram som avses i 149 §.

149 a §

Nationella utsläppsinventeringar

För de utsläpp som omfattas av tillämpningsområdet för de nationella åtaganden om utsläppsminskning som avses i 149 § samt för de andra utsläpp som avses i artikel 2.1 i direktivet om nationella utsläppstak ska Finlands miljöcentral utarbeta nationella

utsläppsinventeringar och utsläppsprognoser samt informativa inventeringsrapporter på det sätt som föreskrivs i artikel 8 i direktivet om nationella utsläppstak och bilaga I till direktivet samt publicera dem genom ett allmänt datanät.

149 b §

Flexibilitetsbestämmelser om nationella åtaganden om utsläppsminskning

Om en årlig utsläppsinventering som ska utarbetas med stöd av 149 a § visar att ett eller flera av de nationella åtagandena om utsläppsminskning överskrids, kan flexibilitetsbestämmelserna enligt artikel 5.1–5.4 i direktivet om nationella utsläppstak under de förutsättningar som föreskrivs i de nämnda punkterna tillämpas. Tillämpningen av flexibilitetsbestämmelserna ger möjlighet

- 1) att med stöd av en justerad utsläppsinventering som utarbetats enligt del 4 i bilaga IV till direktivet om nationella utsläppstak utvärdera fullgörandet av åtagandet om utsläppsminskning,
- 2) att med stöd av medeltalet av tre års utsläpp utvärdera fullgörandet av åtagandet om utsläppsminskning, eller
- 3) att under en viss tid överskrida åtagandet om utsläppsminskning.

Med iakttagande av bestämmelserna i artikel 5.5 i direktivet om utsläppstak ansöker miljöministeriet hos kommissionen om tillämpning av flexibilitetsbestämmelserna. Kommissionen godtar eller avslår i enlighet med artikel 5.6 i direktivet om nationella utsläppstak tillämpningen av flexibilitetsbestämmelserna.

149 c §

Nationellt luftvårdsprogram

Miljöministeriet ska bereda för godkännande av statsrådet ett nationellt luftvårdsprogram, som utarbetas för fullgörande av de nationella åtaganden om utsläppsminskning som avses i 149 a § samt för uppnående av de mål för människors hälsa och miljön som uppställs i artikel 1 i direktivet om nationella utsläppstak.

Innehållskraven för det nationella luftvårdsprogrammet ska följa bestämmelserna i artikel 6 i direktivet om nationella utsläppstak och bilaga III till direktivet.

Det nationella luftvårdsprogrammet ska uppdateras minst vart fjärde år. Dessutom ska det nationella luftvårdsprogrammet alltid uppdateras om de nationella åtagandena om utsläppsminskning enligt de nationella utsläppsinventeringar eller utsläppsprognoser som utarbetas med stöd av 149 a § överskrids eller löper fara att överskridas (samt vid tillämpning av flexibilitetsbestämmelserna). Då ska det nationella luftvårdsprogrammet uppdateras inom 18 månader från det att den senaste årliga nationella utsläppsinventeringen eller utsläppsprognosen lämnades in till kommissionen.

När det nationella luftvårdsprogrammet bereds och uppdateras ska vad som föreskrivs i 204 § om att framföra åsikter och om utlåtanden följas. Dessutom ska vid behov gränsöverskridande samråd genomföras.

Miljöministeriet ska i enlighet med artikel 10.1 i direktivet om nationella utsläppstak lämna in det nationella luftvårdsprogrammet och upplysningar om eventuell uppdatering av det till kommissionen och se till att de publiceras genom ett allmänt datanät.

189

Tillsynsmyndigheternas ansvarsfördelning vid tillsynen över tillståndspliktiga och registreringspliktiga verksamheter

För tillsynen enligt 168 och 169 § över registreringspliktig verksamhet ansvarar den kommunala miljöförvaltningsmyndigheten. Den statliga tillsynsmyndigheten ansvarar dock för tillsynen över verksamhet som är registreringspliktig enligt 116 § 4 mom. Tillsynen över registreringspliktig verksamhet kan utövas som en del av tillsynen över tillståndspliktig verksamhet som finns på samma område, om det behövs för att tillsynen ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Den som utövar tillståndspliktig och registreringspliktig verksamhet och den myndighet till vilken tillsynen överförs ska höras, om den myndighet som ansvarar för tillsynen på grund av detta blir en annan.

204 §

Vissa riksomfattande planer och program

Statsrådet godkänner de i Europeiska unionens rättsakter avsedda riksomfattande miljöskyddsplanerna och miljöskyddsprogrammen. Utlåtande om utkastet till planer och program ska begäras av de myndigheter vars ansvarsområde och uppgifter planen eller programmet anknyter till på ett väsentligt sätt. Alla andra ska i tillräckligt god tid ges tillfälle att bekanta sig med utkastet till planer och program och att framföra sina åsikter om dem. Tillfälle ges genom att information om ärendet lämnas i en tidning med riksomfattande spridning och i det allmänna datanätet. Minst 30 dagar ska reserveras för framförandet av åsikter.

Information om en godkänd plan eller ett godkänt program med tillhörande motivering samt om hur utlåtandena och åsikterna har blivit beaktade ska lämnas på det sätt som föreskrivs i 1 mom.

När planerna och programmen revideras ska bestämmelserna i 1 och 2 mom. om begäran om utlåtande och framförande av åsikter iakttas.

Bestämmelser om det nationella luftvårdsprogram som direktivet om nationella utsläppstak förutsätter finns i 149 c §. Bestämmelser om den riksomfattande avfallsplanen och regionala avfallsplaner finns i avfallslagen.

211 b §

Internationellt samarbete avseende direktivet om nationella utsläppstak

För att främja utsläppsminskningar enligt direktivet om nationella utsläppstak ska det i enlighet med artikel 15 i direktivet om nationella utsläppstak samarbetas avseende teknisk och vetenskaplig forskning och utveckling såväl med tredje länder som med internationella organisationer inom miljöskydd, jordbruk, lufttrafik och sjöfart. De ministerier som sköter de nämnda sakerna ansvarar för samarbetet, och bestämmelser om samarbetet mellan ministerierna finns i 2 § 2 mom. i lagen om statsrådet (175/2003).

Denna lag träder i kraft den xx xxxx 2018. De fastställda nationella åtaganden om utsläppsminskning som avses i 149 § tillämpas dock först från den 1 januari 2020. Tills dess tillämpas de nationella åtaganden om utsläppsminskningar som fastställs i direktiv 2001/81/EG som föregick direktivet om nationella utsläppstak.

De flexibilitetsbestämmelser enligt artikel 5.1 i direktivet om nationella utsläppstak som avses i 149 b § får till och med den 31 december 2019 tillämpas på de nationella åtaganden om utsläppsminskning som fastställs i direktiv 2001/81/EG som föregick direktivet om nationella utsläppstak.

Det nationella luftvårdsprogram som avses i 149 c § ska beredas så att det i enlighet med artikel 10 i direktivet om nationella utsläppstak kan lämnas in till kommissionen senast den 1 april 2019.